ДГ “ПЪРВИ ЮНИ”, с. ГРАДИНА общ. ПЪРВОМАЙ обл. ПЛОВДИВ
с. Градина ул. „Д-р Петър Генов” № 7 тел. 0887316643 odz_gradina_1960@abv.bg

УТВЪРЖДАВАМ:
БОНКА ХАДЖИГЕНОВА
ДИРЕКТОР ДГ „ПЪРВИ ЮНИ“с. ГРАДИНА
Приет педагогически съвет с Протокол № 1/15.09.2022 г.
Утвърден със Заповед № 1 /15.09.2022 г.

ПРОГРАМА

ЗА ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО, ЕКОЛОГИЧНО

И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. СЪЩНОСТ

- ✓ Гражданското образование е насочено към формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.
- ✓ Здравното образование е насочено към развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.
- ✓ Екологично образование е насочено към формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и екологичното равновесие.

- ✓ Интеркултурното образование е насочено към усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.

2. НАСОКИ

ДЕЦАТА ДА:

- ✓ Разбират основните общочовешки ценности;
- ✓ Зачитат значимостта на околните;
- ✓ Приемат и зачитат различията мужду хората и културите;
- ✓ Осъзнават и ценят своята културна единтичност;
- ✓ Взаимодействат с членовете на семейството си, общността и другите хора по уважителен начин;
- ✓ Изразяват обосновано и критично гражданската си позиция;
- ✓ Бъдат активни, да изразяват мнение и да поставят цели;
- ✓ Носят отговорност за поведението и постъпките си, за своя живот и този на другите хора;
- ✓ Имат основни знания за здравословния начин на живот;
- ✓ Познават и спазват основни норми на екологична култура и екологосъобразно поведение;
- ✓ Имат основни познания за глобалния свят и неговите общи ценности.

3. РЕАЛИЗИРАНЕ ПО ГРУПИ

- ✓ Итегрирано в обучението по образователните направления;
- ✓ Интегрирано в допълните форми на педагогическо взаимодействие;
- ✓ В педагогическите дейности, които не са дейност на ДГ;
- ✓ чрез проекти и мултимедийни презентации, разработени от учители и родители.

4. АКЦЕНТИ

- ✓ патриотично възпитание и изграждане на национално самочувствие;
- ✓ толерантност и интеркултурен деалог
- ✓ безопасност на движението по пътищата;
- ✓ защита при бедствия и аварии ;
- ✓ превенция на насилието, справяне с гнева и агресията и мирно решаване на конфликти;
- ✓ превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха;
- ✓ здравно образование;
- ✓ екологично образование и възпитание;
- ✓ физическа култура и спорт;

II. ЦЕЛ

Усвояване на социални знания и умения за отстояване на правата, изпълняване на задълженията и поемане на отговорности като членове на обществото.

III. ЗАДАЧИ

1. Изграждане на култура на поведение в детската общност и готовност за участие в общия животна ДГ.
2. Изграждане на здравна и екологична култура.
3. Изграждане на национално самочувствие и отговорност у децата.
4. Възпитание на инициативност и подготовка за пълноценен живот.
5. Противодействие на агресивността и насилието.
6. Организиране на кампании, подкрепящи здравето, толерантността, социалната чувствителност, правата на човека, опазване на околната среда.
7. Организиране на празници и събития в ДГ „Първи юни” съобразна календара на международните,, европейските, националните, общинските, местните, и културните дати и празници.

8. Организиране на обучение на връстници от връстници.
9. Проучване на мненията, нагласите и очакванията на децата и родителите относно процеса и съдържанието на предучилищното образование и предложения по организацията на живот в ДГ.
10. Насърчаване на информалното учене в ДГ „Първи юни” за научаване чрез правене в допълните форми на педагогическа взаимодействиеза формално образование и неформално обучение.

IV. ДЕЙНОСТИ И МЕРОПРИЯТИЯ

А) Възпитаване на дисциплинираност и гражданско поведение чрез:

1. Игровата, учебната дейност и дейности извън ДОС.

Срок: постоянен
Отг.: учителите по групи

2. Спазване на правилника за дейността на ДГ „Първи юни”.

Срок: постоянен

Отг.: Директор, учителите по групи

3. Спазване на правилника за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд.

Срок: през учебната година
Отг.: Директор

Б) Възпитаване на национално самочувствие и продължаване на националните традиции.

1. Честване на всички национални празници и празниците на ДГ „Първи юни”.

Срок: през учебната година

Отг.: учителите по групи

2. Запознаване и спазване на задължителните символи на Р.България и ДГ (национално знаме, държавен химн, герб, език и др.)

Срок: през учебната година

Отг.: учителите по групи

3. Изграждане на система за сътрудничество на родители, училищно настоятелство, обществен съвет, културни институции, фирми, организации и др., имащи отношение към възпитанието на младите хора.

Срок: през учебната година

Отг.: учителите по групи

В) Здравно образование и екологично възпитание на учениците

1. Провеждане на здравни беседи с родителите

Срок: през учебната година

Отг.: Главният учител, Медицинско лице

2. Разглеждане на здравни теми, здравословен начин на живот, хранене, двигателен режим и др. в направление СС.

Срок: през учебната година

Отг.: .: учителите по групи

3. Мероприятия за озеленяване и поддържане дворните площи. Грижа за скалния кът и алеята на билките и подправките създадени по проект „От малък щом участвам-приятел с природата израствам” по НП „За чиста околна среда”

Срок: месец април- ноември

Отг.: .: учителите по групи

4. Мероприятия за почистване на дворните площи и района около ДГ

Срок:24 - 28 април Отг.: .: учителите по групи

5. Отбелязване на Деня на Земята.

Срок: 22 април

Отг.: .: учителите по групи

6. Отбелязване на международния ден за опазване на околната среда.

Срок: 06.юни

Отг.: .: учителите по групи

Г) Възпитаване в интеркултурна среда.

1. Провеждане на разговори и беседи, свързани със създаване на климат за сътрудничество на етническите и културните групи в групите.

Срок:през учебната година

Отг.: .: учителите по групи

2. Създаване на мултикултурни общности (отбори,екипи), за да се подобрят междугруповите отношения.

Срок: през учебната година

Отг.: .: учителите по групи

3. Организиране на изложби, посветени на обичаите и традициите на различните етноси.

Срок: май

Отг.: главният учител

3. За усвояване на българския книжовен език от децата, за които българският език не е майчин, се организира допълнително обучение по български език с цел подпомагане на образователното им приобщаване.

Срок: през учебната година

Отг.: .: учителите по групи

Д) Развиване на физическата дееспособност на учениците

1. Изготвяне на спортен календар на ДГ.

Срок: 15. септември

Отг.: Елена Неделчева

2. Провеждане на спортен празник с излет сред природата.

Срок: през учебната година

Отг.: Нат. Георгиева и М. Милева

V. КОНТРОЛ

1. Контролът по провеждането на възпитателната работа се осъществява от директора на ДГ „Първи юни”.
2. На контрол подлежи цялостната възпитателна дейност, съгласно настоящата програма и плана за контролната дейност на директора.
3. Резултатите от изпълнението на програмата се отчитат на заседание на педагогическия съвет.

VI. СЪДЪРЖАТЕЛНИ АКЦЕНТИ НА ПРОГРАМА ЗА ГРАЖДАНСКО ОБРАЗОВАНИЕ В ДГ „ ПЪРВИ ЮНИ” с. ГРАДИНА

Тематично ядро: Демокрация, власт, институции	
Смислови акценти	**Поведенчески измерители (умения, ценности, отношения на децата)**
Защо хората живеят заедно?	Проявяват интерес към изследване на жизнената среда, в която живеят; към начина на живот на околните - връстници и възрастни. Ориентират се в необходимостта от защитаване на интересите на хората чрез обединяването им в различни групи. Ориентират се във функционалността на правилата на поведение. Назовават и прилагат правила за по-добро взаимодействие между хората.
Как хората си помагат?	Обясняват начините на взаимопомощ между хората и проявяват готовност да защитават по-слабите и уязвимите. Проявяват умения за толерантност в общуването и постигане на съгласие в споровете.
Домът, в който се чувствам сигурен и щастлив	Ориентират се в основанията на хората да живеят в свой дом и да имат семейство. Имат представа за ролите и правилата, които регламентират отношенията им с най-близкото обкръжение (семейство, роднини, приятели и др.). Имат представа и умеят да формулират важни за семейството правила и отговорности за съвместен живот. Умеят да идентифицират ценности в семейството: любов, загриженост, уважение, взаимопомощ, сигурност и разкриват връзката им с потребностите и правата на детето.
Кой се грижи за нашата сигурност?	Разпознават местните органи за ред и сигурност и имат представа за тяхната дейност, свързана със спазването на правата на децата.
Населеното място, в което живея	Познават и имат положително отношение към някои от природните и исторически забележителности на населеното място, в което живеят. Вземат отношение по актуални проблеми на всекидневието на общината.
Моята родина България	Идентифицират България като своя родина. Ориентират се в традиционни национални добродетели – миролюбие, трудолюбие, любов към ученето, родолюбие. Имат представа за различните етнически групи, които живеят на територията на България. Назовават и разказват за населени места в България, които са посещавали. Ориентират се в разположението на своето населено място на географската карта.
Държавни символи: столица, герб, знаме, химн	Познават националните символи и се ориентират в тяхното съдържание.
България и нейните съседи	Имат представа за съседните народи и държави и се изказват положително за тях. Посочват добродетели на българския народ, проявени в отношенията им със съседните народи.
България и демократична Европа	Имат представа за единството на света, в който живеем. Разпознават някои от европейските символи: флаг, химн и др. Назовават някои европейски държави.
Защо децата имат нужда от закрила?	Правят оценка на конкретни примери от ежедневието, в които се нарушават правата на децата, и предлагат възможности и начини за тяхното ограничаване и контрол. Имат представа за съществуването на национални и международни институции и документи, създадени в името на

Тематично ядро: Граждански права и отговорности	
Смислови акценти	**Поведенчески измерители (умения, ценности, отношения на децата)**
Какви записани права трябва да имат децата	Акумулират опит, свързан с възприемането на правила, забрани и разрешения, и го съотнасят с идеята за правата на детето. Ориентират се в разбиранията за човешките права като гаранция за това хората да бъдат свободни, сигурни и равнопоставени. Проявяват интерес към процеса на откриване, разбиране и отстояване на своите права и правата на другите. Назовават някои от основните права според Конвенцията за правата на детето. Могат да коментират конкретни ситуации, които илюстрират най-честите случаи на неспазване на правата на децата.
Какви права имам у дома	Проявяват интерес към възможностите на семейството да създава позитивна емоционална атмосфера чрез ролите и правилата за съвместен живот. Идентифицират важни за децата и родителите правила за съвместен живот. Познават основни права, които са свързани с живота на детето в семейството. Позитивно възприемат своята роля в семейството. Умеят да изследват собственото си поведение у дома.
Право на съжителство със своите родители и практикуване на своята култура и език	Проявяват интерес към проучване на факти и събития от историята на семейството и рода. Имат позитивно отношение към празниците в семейството като средство за съхраняване на духовната връзка между поколенията. Ориентират се в символиката и ритуалността на най-популярните български празници.

	Откриват общото и различното в традициите и обичаите на различни етнически групи и народи. Запознати са с празници, традиционни за други етноси, живеещи в България.
Защо е важно да имаш мнение и да изразиш мнение? По какви въпроси и в какви ситуации трябва да се интересуват от моето мнение	Проявяват интерес към взаимоотношенията между хората и правото на всеки да изразява мнение. Дават оценка за дейността на детската група и изразяват лична позиция. Имат потребност да изразяват мнение по въпроси, отнасящи се до тях и изискващи тяхното участие. Желаят да участват в съвместното решаване на проблеми като търсят информация и изразяват мнение. Посочват проблеми, произтичащи от неспазването на правото да се изразява мнение.
Да работим и играем заедно	Откриват причинно-следствени връзки в поведението на хората. Имат формирано положително отношение към общите занимания на групата. Ориентират се в някои умения за общуване и съвместно вземане на решения. Изразяват своето мнение в ситуации на вземане на решения (у дома и в детската градина). Проявяват взаимен интерес и инициатива за съвместни дейности и се стремят да спазват правила. Възприемат правилата за групова работа и игри като необходимо условие да се чувстват равнопоставени, сигурни и свободни. Имат умения за работа в група и изпълняват различни роли в нея.
Кой нарушава правата на децата?	Осмислят правата на децата като поемане на отговорност за живота, здравето и благополучието на децата. Имат представа за правата на децата, които най-често се нарушават. Описват отношение и поведение на възрастни и деца, което нарушава техните права. Правят самооценка на поведението си и разбират последиците от нарушаването на правилата в отношенията помежду си. Рефлектират върху позицията си на бъдещи възрастни, на които предстои да защитават правата на децата.
Моето здраве	Имат позитивно отношение към своето тяло и здраве. Познават и спазват основни хигиенни правила и норми. Познават основни източници и фактори, увреждащи човешкото здраве и са мотивирани да им се противопоставят.

	Проявяват грижовно отношение към природните ресурси и околната среда. Ориентират се в правомощията на медицинските работници, здравните служби и заведения.
Да се грижим за себе си и другите	Ориентират се в света на ценностите и развиват умения за изследване на ценности. Идентифицират собствените страхове и тревоги, изследват тяхната природа и търсят пътища за постигане на чувство за сигурност и увереност. Ориентират се по отношение на различни видове рискови ситуации (насилие, опасни пътища, необезопасени места и др.) и коментират начините, по които могат да си помогнат сами и да окажат помощ на други. Развиват критичност по отношение на доверително общуване, насочено към съхраняване на тайни. Повишават чувствителността си към проблемите на техните връстници със специални нужди.
Да постигаме мечтите си	Децата се ориентират в съдържанието и взаимовръзката на техните мечти, желания, интереси, цели и способности. Развиват умения за поставяне на реалистични цели и планиране. Развиват чувство за оптимистична жизнена перспектива. Уважават желанията и мечтите на другите деца в групата.

Тематично ядро: Идентичност (лична, групова, национална, общочовешка)	
Смислови акценти	**Поведенчески измерители (умения, ценности, отношения на децата)**
Моето име. Имената на моите връстници. Даване на име. Значения на имената и смисълът от име. Родово име, имена на близки и роднини. Историята на нашите имена.	Ориентират се в универсалната същност и послания на човешките имена, независимо от техния различен етнокултурен произход. Изразяват радостта си и съпреживяват радостта на връстниците си да носят името, което имат. Формират положителна самооценка чрез разкриване значението на своето име. Развиват умения за позитивно проектиране на името върху личността. Развиват умения за положително самоописание и самопредставяне. Проявяват интерес към разкриване на ценностните значения и послания на имената на близки хора, роднини и връстници.
Моите приятели	Проявяват интерес към опознаване на другите деца в групата. Развиват нагласи за позитивно

	междуличностно възприемане. Умеят да сравняват посредством откриване на подобия и различия помежду си. Развиват групова идентичност и повишават чувствителността си към живота в детската градина. Идентифицират качествата на добрия приятел и развиват умения за общуване и съхраняване на приятелството.
Право на самоличност: име, националност, семейни връзки	Ориентират се във функциите на името, семейството и националността на човека - като средство за идентификация (обозначаване) и като човешко право. Развиват умения за разказване и тълкуване на факти и събития от историята на своите семейства и родове. Дават примери от семейната, родовата и националната история, които за тях са източник на самочувствие.
Моето семейство и дом	Изследват и формулират нуждата на децата от семейство. Възприемат дома като лично пространство, определено от потребностите и възможностите на неговите обитатели, и като територия за действие на правата на детето. Притежават пространствена ориентация за местоположението на своя дом и могат словесно и графично да го описват. Притежават чувствителност към различните представи на хората за дом и към различните им възможности да го имат. Поемат лична отговорност за поведението си у дома.
Аз съм момиче/момче	Позитивно възприемат половата си принадлежност. Имат положително отношение към представителите на другия пол и се отнасят към тях като равностойни партньори. Умеят позитивно да определят своеобразието и равноценността на половете. Проявяват интерес към взаимоотношенията между двата пола (момичетата–момчетата / мъже–жени). Ориентират се в някои модели на поведение, свързани с половата принадлежност и разширяват представите си за приемливо (допустимо) поведение на представителите на другия пол.
Да харесваме себе си	Развиват чувствителност към различията и подобията помежду си и към осмислянето им от гледна точка на универсалните човешки ценности. Тренират умения за позитивно самовъзприемане. Ориентират се към взаимно оказване на подкрепа за развитие на позитивна самооценка и утвърждаване на личностна увереност.

Тематично ядро: Социални различия	
Смислови акценти	**Поведенчески измерители (умения, ценности, отношения на децата)**
Ако всички сме еднакви	Проявяват познавателен интерес към процеса на откриване на различия и подобия между хората. Притежават чувствителност към възприемане “различността на другия”. Изследват ситуации, предлагащи неравни условия за постигане на успех от различни групи хора. Ориентират се в проблемите, свързани с начина на живот на децата в неравностойно социално положение.
Видими различия и невидими сходства между хората.	Ориентират се в разбирането на разнообразието като атрибут на съществуващото и на “различието” като фундаментална характеристика на човека. Умеят да откриват сходства в живота на хората от различни социални групи от гледна точка на универсалните човешки ценности, които споделят.
Право на специални грижи за децата с увреждания	Формират нагласи за позитивно възприемане на децата с увреждания като хора с равни права, способни да постигат пълноценно развитие. Ориентират се в начините на познание, общуване и водене на самостоятелен начин на живот на хората с увреждания на зрителния, слуховия анализатор и опорно-двигателния апарат. Проявяват чувствителност към проблемите на деца със затруднения във физическото и умственото развитие. Проявяват готовност да се научат как да оказват помощ на хора и деца с увреждания.
Как възприемаме другия етнос?	Проявяват интерес към живота на хората от други етнически общности, населяващи България. Проблематизират стереотипни представи и негативни нагласи за възприемане на различни етнически общности.
Разбирателството между хората	Стремят се да постигат съгласие в спорни ситуации. Правят обоснована критика на връстниците си, когато нарушават правата им. Проявяват търпимост към различното мнение. Могат да контролират негативните си емоции. Изразяват чувства и мнение. Работят в атмосфера на взаимно доверие и подкрепа.